

Jøder og Jesuiter udelukkede fra Adgang til Riget

Taler

Wilhelm F. K. Christie

Dato

4 mai 1814

Sted

Eidsvoll

Omstendigheter

Riksforsamlingens debatt om Grunnlovens § 2

- 1 I en liden Stat, hvor der ikkun er taalt en eneste, nemlig den evangelisk
Lutherske Religion, hvor der ikke er store Stæder, som kunne ventes at trække
Fremmede i Mængde til sig, og hvor Indbyggerne ere fyrige og have en levende
Phantasie, bør frie Religionsudøvelse, efter min Formening, ikkun tilstedes de
5 christelige Religions-Secter. For Staten kan ikke ventes noget betydeligt Gode
derived, at ubehindret offentlig Gudsdyrkelse tilstaaes alle andre Religions-
Secter; derimod kan stor Skade befrygtes deraf.

- 10 Det nye behager ofte blot fordi det er nyt; den Eenfoldige, som ikke bryder sig
om, ligesaa lidet som han formaaer, at undersøge og overveje førend han vælger,
eller rettere blot omskifter, kan let forledes; - Bedrageren kan, under Skin af
Hellighed og religiøs Iver, let tilliste sig hans Formue og forlede ham til Laster,
Opsætsighed mod Landets Øvrighed, o.s.v.

- 15 Menneske-Offringer, Afgudsdyrkelse, Bigamie, og deslige, kunde ogsaa da
lovligten finde Sted.

- Omendskjønt dette sidste just ikke hos os er synderligen at befrygte, bør
Constitutionen dog ikke aabne Vejen dertil; den bør tvertimod forebygge endog
20 den blotte Muelighed deraf.

- Naar denne § ubetinget antoges, kunde Jesuiter og andre mere eller mindre
skadelige Munke-Ordener indtrænge sig, hvilket Fortidens viise Lovgivere med
sand Fader-Omhue hidindtil have forebygget. Apostasie, eller Frafald fra den
25 herskende Religion kan vanskelig forebygges, naar alle Religioner offentligen
udøves.

30 At straffe Apostaten stemmer idetmindste ikke overens med hiin udmærkede
Tolerants.

Skadeligt vilde det ogsaa, efter min Formening, være, om Landets Indbyggere, af
den herskende Religion, havde Tilladelse til at lade deres Børn oplære og
opdrage i andre Religioner.

35 Jeg holder altsaa for, at denne § bør forandres saaledes:

Den evangelisk-Lutherske Religion forbliver Statens offentlige Religion. Alle
christelige Religions-Secter tilstedes frie Religions Øvelse; dog ere Jøder og
40 Jesuitter fremdeles udelukkede fra Adgang til Riget. - Munkeordener maa ikke
taales. - Landets Indbyggere, som bekjende sig til Statens offentlige Religion, ere
forpligtede til at opdrage deres Børn i den samme.

Kilde

45 Eli Fure (red): Eidsvoll 1814. Oslo 2013, s. 143.

Emner

1814, Grunnloven, Innlegg i Stortinget, Jøder, Jødesaken

URI

50 <https://www.virksommeord.no/tale/joder-og-jesuiter-udelukkede-fra-adgang-til-riget>

55

60

65